

Sygn. akt V CSK 592/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa G. Spółki z o.o. w W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Naczelnikowi Urzędu Celnego w O.
o zapłatę
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego
w (...)
z dnia 7 czerwca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 7 czerwca 2016 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występujące w sprawie zagadnienie prawne i potrzebę wykładni przepisów, które wywołują istotne rozbieżności w orzecznictwie sądowym.

W sprawie nie doszło jednak do spełnienia przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Skarżący łączy je z zagadnieniem związanym z rozumieniem pojęcia opóźnienia i wymagalności roszczenia odszkodowawczego oraz popadania w stan opóźnienia ze spełnieniem świadczenia w kontekście związku art. 481 § 1 k.c. z art. 455 k.c. Stawia pytanie, czy w wypadku roszczenia odszkodowawczego, którego wysokość jest określona w toku postępowania sądowego odmiennie niż w wezwaniu do zapłaty w wyniku prowadzenia postępowania dowodowego lub w wyniku zmniejszenia kwoty odszkodowania przez Sąd drugiej instancji, stan popadnięcia w opóźnienie świadczenia ma miejsce od terminu oznaczonego w wezwaniu do zapłaty, daty wydania wyroku pierwszej instancji lub też jakiejś innej daty.

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Równocześnie, w myśl utrwalonego poglądu judykatury, potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oznacza sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, w tym zaprezentowanego w skardze zestawienia orzecznictwa sądów powszechnych, potwierdza, że sądy powszechne w różnych okolicznościach stosują przepisy art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 455 k.c. w zróżnicowany sposób. Na problem ten wskazywano też w orzeczeniach Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 17 czerwca 2010 r., III CSK 308/09, Sąd Najwyższy podniósł, że w orzecznictwie prezentowane są trzy stanowiska co do daty, od której należą się odsetki w przypadku odszkodowania, którego wysokość sąd ustalił według cen obowiązujących w chwili wyrokowania. Na aprobatę niewątpliwie zasługuje także stanowisko zawarte w wyroku z dnia 28 kwietnia 2004 r., V CK 461/03, gdzie wskazano, że „w doktrynie i judykaturze wymagalność roszczenia określana jest jako stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek zbiega się z chwilą uaktywnienia się wierzytelności (...). Początek wymagalności nie da się ująć w jedną regułę obowiązującą dla wszystkich stosunków prawnych, zależy on bowiem od charakteru zobowiązań i ich właściwości. Jednolicie ujęta jest tylko wymagalność w odniesieniu do zobowiązań o charakterze terminowym.”

Powyższe poddaje w wątpliwość możliwość wypracowania jednolitej zasady prawnej, której wydania oczekuje skarżący, uniwersalnej dla wszelkich stanów faktycznych. Zasadne jest bowiem twierdzenie, że sąd winien każdorazowo ocenić okoliczności konkretnego przypadku, analizowanego zgodnie z regułami określonymi w art. 354 i 355 k.c. Nie można więc założyć, że w odniesieniu do roszczenia odszkodowawczego, którego wysokość jest określona w toku postępowania odmiennie niż w wezwaniu do zapłaty, odsetki należy każdorazowo zasądzać od daty wyrokowania, od daty wezwania do zapłaty, od daty doręczenia pozwu bądź innej daty wskazanej przez sąd. Modyfikacja wysokości należnego powodowi roszczenia może być wywołana wieloma, trudnymi do przewidzenia czynnikami i nie zawsze musi być związana z nadmiernie wygórowanym roszczeniem powoda. Należy bowiem pamiętać, na co słusznie zwrócono uwagę w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2008 r., IV CSK 151/08, że przepis art. 481 k.c. bywa traktowany jako instrument pozwalający uwzględnić element słuszności istotny również w procesie o naprawienie szkody.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw

l.n